

АЛАВАЦЬКИЙ П. П.,
курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування,
Одеський державний університет внутрішніх справ
КОЛОМІЄЦЬ Ю.,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної
та спеціальної фізичної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ
(м. Одеса)

ПСИХОЛОГІЯ СПОРТИВНОГО КОЛЕКТИВУ

Alavatskyi P. P., Kolomiets Yu. Psychology of a sports team.

Keywords: team, sport, active sports activity, team spirit, cohesion.

Спортивна діяльність має колективний характер та має своєрідні специфічні умови діяльності спортивної команди. Спортивна команда являє собою колектив, а в кожному колективі бувають часом суперечки та напружені взаємовідносини. Таким чином, перед спортивною командою стоять певні завдання:

- а) навчання і виховання спортсменів;
- б) підвищення спортивної майстерності її членів;
- в) агітація і пропаганда спорту;
- г) залучення людей до занять спортом;
- д) захист спортивної честі організації на різних змаганнях.

Спортивній команді як сформованому колективу притаманні такі ознаки: Автономність – свідоме відособлення від оточення, яка досягається існуванням обмежень на число членів, наявністю групових цілей, єдиних цінностей, правил, традицій.

Згуртованість характеризується наявністю міцних взаємозв'язків між членами колективу, проявом почуття «Ми». Загальногруппова мета спортивної команди – досягнення високих особистих та командних результатів. Саме спільність мети характеризує спортивний колектив.

Колективізм – найцінніша якість спортивного колективу. Кожен член колективу підпорядковує особисті цілі суспільно значущим. Положення і роль кожного члена колективу визначається спортивною підготовленістю і поруч особистісних якостей, що виявляються у ставленні до спортивної діяльності, членам колективу, речам і навколишньої дійсності.

Диференційованість і структурність. Взаємодія членів колективу в процесі вирішення завдань породжує диференціацію між його членами по 88 виконуваних функціях, по особистим контактам. Друга характеристика – структурність, що припускає створення зв'язків і відносин між спортсменами і окремими групами всередині колективу. Стабільність складу спортивного колективу протягом тривалого часу. Під структурою розуміються стійкі

взаємозв'язки елементів цілісного об'єкта. У спортивній команді взаємозв'язок приймає дві форми – міжособистісні взаємодії і міжособистісні взаємини.

Конфлікти і неадекватні реакції виникають, як правило, при неузгодженості різного обсягу роботи партнерів, нечіткого розподілу їх функцій, невідповідності їх психофізіологічних можливостей з характером виконуваних функцій. Різне сприйняття ситуацій взаємодії, різна орієнтація і мотивація можуть бути додатковими факторами, які сприяють виникненню небажаних міжособистісних впливів і конфліктів. Рекомендуються два основних напрямки в практичному застосуванні непрямого способу управління міжособистісними впливами в команді через спеціальну організацію спільної діяльності:

а) спеціальний аналіз вже застосовуваних засобів і методів навчально-тренувальної роботи зі спортсменами з точки зору того, які міжособистісні контакти і взаємовпливи при цьому виникають. При цьому особливу увагу треба звертати на ситуації вимушеного спілкування;

б) проектування і використання педагогічно і соціально психологічно доцільних форм організації спільної діяльності і ситуацій вимушеного спілкування та ізоляції [1].

За необхідності формування позитивних міжособистісних установок між новими і тими які недостатньо знають один одного партнерами або спортсменами, які перебувають в нейтральних і неприязних особистих відносинах, доцільно застосовувати вправи, що вимагають інтенсивного вимушеного спілкування, позитивних емоцій і співпереживання. Це сприяє формуванню у спортсменів сприятливого першого враження і корекції існуючих відносин, а також нормалізує і активізує робочу обстановку в команді, створює підвищений емоційний фон [2].

Для попередження або тимчасового виключення міжособистісних конфліктів між партнерами можна використовувати вправи, що вимагають мінімальних контактів або взагалі виключають взаємодію [3].

Отже, управління міжособистісними впливами в процесі підготовки команди доцільно проводити в наступній послідовності:

- групові вправи і види діяльності, що виключають конфліктність, напруженість, змагання, рольову невизначеність;
- групові вправи, що стимулюють позитивні емоції, співпереживання, взаємну допомогу, підтримку, зацікавленість, а також інтенсивне спілкування учасників;
- групові завдання переважно із загальною оцінкою діяльності групи, пар для формування загальнозначущої групової мети, почуття приналежності до команди;
- колективна та індивідуальна робота з «проблемними» гравцями після виявлення лідерів і формування ядра команди;
- організація мікросередовища через підключення лідерів в активні комунікативні зв'язки;

- створення «псевдоконфліктних» ситуацій, жорстко-стимулюючого режиму спілкування;
- навчання окремих спортсменів активної адаптації до середовищних і міжособистісних впливів;
- створення дисконфортних, напружених умов діяльності введенням «конфліктогенних» вправ (розрив небажаних угруповань, пар).

Список використаних джерел:

1. Олійник Н. А., Войтенко С. М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. Вінниця: ВНАУ, 2020. С 80-90.
2. Гогунів Є. М. Психологія фізичного виховання і спорту. Київ: Академія, 2000. 288 с.
3. Гринь О. Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: навч. посіб. Київ: Олімп. література, 2015. 276 с.

БІЛА В. М.,
курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування,
Одеський державний університет внутрішніх справ
МОХ Т. П.,
викладач кафедри тактико-спеціальної та
спеціальної фізичної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ
(м. Одеса)

МОТИВАЦІЯ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Bila V. M., Mokh T. P. Motivation for sports activities.

Keywords: *motivation, sports activity, sport, youth activity, motives for sports, physical exercises.*

Актуальність даної теми полягає в тому, що на сьогоднішній день мотивація молоді до занять фізичною культурою й спортом в цілому є однією з найбільших соціально педагогічних проблем. Причиною цього є стрімкий розвиток технічного прогресу, особливості сучасних умов життя, збільшення навчального навантаження, інтенсивне зростання обсягів інформації, а також недостатній рівень інформації про здоровий спосіб життя та стан особистого здоров'я. Таким чином, виникає необхідність у внесенні змін та доповнень у систему освіти, так як потрібен інноваційний підход до потреб людини, формування стійких мотивацій до фізкультурно-спортивної діяльності як важливого складника здорового способу життя та позитивної соціальної поведінки. Тому дослідження мотиваційної сфери молоді до занять фізичною культурою й спортом є актуальним.

Проблематика стосується того аспекту, що освітня програма потребує нового та якісного підходу до потреб молоді. Особливо в умовах сьогодення